

Titulació	Tipus	Curs
Ciències de l'Antiguitat	FB	1

Professor/a de contacte

Nom : Agnès Garcia Ventura

Correu electrònic : agnes.garcia.ventura@uab.cat

Equip docent

Raúl Navas Moreno

Sofia Oliva Sabater

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

En la mesura que aquesta és una assignatura introductòria adreçada a estudiants principiants amb diferents nivells de base, hom partirà dels coneixements i destreses que l'estudiant ha adquirit al llarg de la seva formació preuniversitària. És molt important que l'alumnat s'avesi a llegir en les llengües més usuals de la tradició acadèmica europea: anglès, francès, italià, etc ... De manera semblant, seria molt convenient encetar l'estudi de la llengua alemanya.

Objectius

El coneixement i domini d'uns mètodes i tècniques específiques són necessaris per a tota investigació en Ciències de l'Antiguitat. L'assignatura *Instruments i eines digitals per a l'estudi de l'Antiguitat* vol proporcionar a l'alumnat, d'una banda, una orientació de caràcter general sobre les disciplines que tenen com a objectiu l'estudi de l'Antiguitat (en què consisteixen i com van sorgir), i, d'una altra, uns coneixements pràctics de caràcter metodològic per a cadascuna d'elles, amb especial atenció als recursos digitals i amb un enfocament essencialment pràctic. En l'àmbit de la Filologia, l'alumnat s'aproparà a l'estudi crític dels textos i a l'evolució dels Estudis Clàssics des de l'Edat Mitjana fins a l'actualitat. Així mateix, hom tindrà oportunitat de conèixer els principals recursos de referència, tant bibliogràfics com digitals, per a l'estudi dels textos, el lèxic, la gramàtica i la literatura grecs i llatins. De la mateixa manera, pel que fa als estudis històrico-arqueològics, l'objectiu serà donar a conèixer la història de la disciplina i les principals corrents d'interpretació, obres de referència, revistes i repertoris bibliogràfics de cada període, amb especial atenció als recursos digitals, així com introduir l'estudiant en els mètodes propis de l'anàlisi històrico-arqueològica (heurística, crítica i síntesi).

Resultats d'aprenentatge

1. Reconèixer i posar en pràctica les habilitats per treballar en equip següents: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
2. Utilitzar recursos digitals com bases de dades, repositoris de textos o diccionaris, necessaris per manejar i interpretar textos antics.
3. Utilitzar les eines digitals bàsiques necessàries en la pràctica professional relacionada amb els estudis de l'antiguitat clàssica.
4. Avaluar i resoldre críticament els problemes historiogràfics propis de les ciències de l'antiguitat.
5. Analitzar les diferents perspectives historiogràfiques.
6. Resumir les principals etapes de l'evolució dels estudis clàssics des de l'antiguitat fins als nostres dies.
7. Aconseguir informació sobre fets històrics, socials o culturals a partir de l'ús de les fonts documentals i digitals.
8. Citar les fonts consultades per elaborar treballs de recerca.
9. Utilitzar diferents aplicacions informàtiques per al tractament de textos en grec i en llatí.

Continguts

L'assignatura està dividida en dues parts, una primera dedicada a la historiografia de la disciplina i a l'estudi dels instruments i eines per a l'estudi de l'antiguitat des d'una perspectiva filològica i una segona que tracta les mateixes qüestions des d'una perspectiva històrica.

I. INSTRUMENTS I EINES PER A L'ESTUDI FILOLÒGIC DE L'ANTIGUITAT

1. Introducció: reflexions al voltant de la filologia
2. Instruments i eines digitals
3. Filologia clàssica i Ciències de l'antiguitat
4. Transmissió Textual
5. Crítica textual
6. Sistemes de citació

II. INSTRUMENTS I EINES PER A L'ESTUDI HISTÒRIC DE L'ANTIGUITAT

1. Introducció: història i Història Antiga
2. Historiografia: de la Grècia antiga als nostres dies
3. Arqueologia: història de la disciplina, mètodes i tècniques
4. Instruments i eines digitals
5. Normes d'estil, redacció i sistemes de citació

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Classes presencials	45	1,8	3, 4, 5, 6, 7
Preparació d'un dossier de fonts primàries	30	1,2	1, 2, 3, 8, 9
Estudi i preparació per l'examen i per les presentacions orals	75	3	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8

La metodologia docent d'aquesta assignatura consistirà a alternar les explicacions teòriques de cadascun dels temes recollits en el temari amb la realització d'exercicis i activitats pràctiques que ajudin l'alumnat a conèixer

les principals eines de treball i de recerca pròpies de les Ciències de l'Antiguitat. La primera part de l'assignatura se centrarà en una aproximació filològica, mentre que la segona ho farà en una d'històrica; tant l'una com l'altra combinaran un vessant teòric amb un d'eminència pràctic per tal de familiaritzar l'alumnat amb el seu objecte d'estudi.

Gravació i difusió de les classes

Les sessions docents i els seus continguts estan protegits per la normativa de propietat intel·lectual i de protecció de dades. No es permet enregistrar, reproduir ni difondre classes o intervencions de les persones participants sense autorització expressa. Qualsevol enregistrament requerirà una autorització prèvia

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Treball: dossier de fonts (Filologia)	30%	0	0	1, 2, 8, 9
Assistència i participació a classe	10%	0	0	2, 3, 4, 8, 9
Exposició i defensa oral de treballs (Història)	30%	0	0	1, 3, 5, 7, 8
Examen (Filologia i Història)	30%	0	0	4, 5, 6

L'avaluació continuada consta de les següents activitats:

- 1) Examen (30% de la nota final) en el que s'avaluaran els aspectes teòrics vinculats amb la transmissió textual, la història de les disciplines i la historiografia que s'hauran exposat tant a la part filològica (I) com a la part històrica (II) del curs.
- 2) Lliurament d'un treball (30% de la nota final) consistent en la preparació d'un dossier de fonts (edicions, traduccions, referències enciclopèdiques, articles i especialment recursos online, etc) sobre un personatge de les *Vides Paral·leles* de Plutarc, amb el que s'avalua la part pràctica i instrumental de la part filològica (I) del curs.
- 3) Exposició i defensa oral (30% de la nota final) de la recerca duta a terme sobre un tema a triar d'entre els que es proposaran amb suficient antelació a classe i al campus virtual. Aquest treball, que avaluarà la part històrica (II) del curs, haurà de recollir el procediment de recerca, la tria de fonts secundàries, i l'argumentació de tots els passos duts a terme. Aquesta activitat avaluativa es podrà realitzar de manera individual o en grups de màxim 4 persones.
- 4) Assistència i participació a classe (10% de la nota final): per assistència a quatre sessions pràctiques de les que s'anunciarà la data amb antelació a classe i al campus virtual.

Després de la publicació de les qualificacions de cadascuna de les activitats s'establirà un calendari de revisió per a l'alumnat que s'anunciarà a classe i al campus virtual. Les úniques activitats d'avaluació recuperables són l'examen i el treball - dossier de fonts. Per poder optar a la recuperació l'estudiant ha d'haver estat avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3. A més, el lliurament del treball, la

presentació oral i la realització de l'examen són requisits indispensables per a poder optar a la reavaluació. Finalment, l'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

Programació de proves

La programació de les proves d'avaluació no es pot modificar, tret que hi hagi un motiu excepcional i degudament justificat.

En situacions de malaltia crònica o aguda acreditada, l'alumnat té dret a un ajornament fins al límit que permeti el calendari acadèmic. En aquests casos, la sol·licitud de canvi de data o hora s'ha de presentar amb una antelació mínima de set dies, aportant els justificants corresponents. Quan la causa és de força major sobrevinguda, la normativa permet que la petició es presenti després de la data prevista de la prova, sempre que s'aportin els justificants en un termini màxim de tres dies hàbils. Aquest supòsit inclou, per exemple, un naixement o adopció, o la defunció de la parella o d'un familiar fins a segon grau. En el cas de malaltia o altres circumstàncies, els justificants han d'acreditar de manera clara que l'estudiant no estava en condicions de dur a terme la prova en la data i hora programades. Queda a criteri del professorat tenir en consideració qualsevol circumstància fora de les anteriorment establertes.

D'altra banda, en cas que, per situacions sobrevingudes i justificades, sigui necessari modificar el procediment d'avaluació descrit a la guia docent i/o la data publicada al calendari d'avaluacions, el/la docent responsable de l'assignatura exposarà i debatrà amb el grup classe afectat la proposta de modificació, que serà comunicada mitjançant el Campus Virtual de l'assignatura amb la màxima antelació possible.

Avaluació única

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

Plagi o conducta fraudulenta

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Ús de la IA

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques encomanades de manera explícita pel professorat. L'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en l'activitat avaluable en qüestió es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Erasmus i alumnat d'intercanvi

Els estudiants Erasmus que necessitin marxar abans de les dates fixades per a l'avaluació ho han de justificar amb un document oficial de la seva universitat d'origen adreçat al Responsable d'Intercanvis del Grau i que acrediti una necessitat de calendari (solapament amb l'activitat acadèmica a la universitat d'origen). Tanmateix, els estudiants d'intercanvi que demanin avançar un examen han de presentar al professor un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

Bibliografia

Part filològica

- Aldama Roy, Ana M^a. et al. (1999). *La Filología Latina hoy. Actualización y perspectivas*, Sociedad de Estudios Latinos, 2 vols., Madrid.
- Alsina, Josep (1963). "Notas para una historia de la filología clásica". *Convivium* 15, p. 169-191.
- Bernabé, Alberto, & Hernández Muñoz, Felipe G. (2010). *Manual de crítica textual y edición de textos griegos*. Madrid.
- Dickey, Eleanor (2007). *Ancient Greek Scholarship. A Guide to Finding, Reading, and Understanding Scholia, Commentaries, Lexica and Grammatical Treatises, from their Beginnings to the Byzantine Period*. An American Philological Association Book, London & New York.
- Foster, Benjamin R. (1996). *Before the muses: an anthology of Akkadian Literature*. Winona Lake, Indiana.
- Mut i Arbós, Joan (2019). "Els tres complexos de la filologia clàssica". *Anuari de Filologia. Antiqua et Mediaevalia*, vol. 10, no. 2, p. 139-148.
- Nussbaum, Martha C. (2010). *Not for Profit. Why Democracy Needs the Humanities*. Princeton.
- Ordine, Nuccio (2013). *L'utilità dell'inutile*. Milano.
- Pfeiffer, Rudolf (1981). *Historia de la filología clásica [History of Classical Scholarship, Oxford 1968-1976]*, 2 vols., Madrid.
- Quetglas, Pere (1985). *Elementos básicos de filología y lingüística latinas*, Barcelona 1985.
- Reynolds, Leighton D.-Wilson, Nigel G. (1995). *Copistas y filólogos [Scribes and Scholars, Oxford 1968, 1974²]*, Madrid.
- Schmitt, Rüdiger (1989). *Compendium Linguarum Iranicarum*. Wiesbaden.
- Steiner, George (1971). *In Bluebeard's Castle: Some Notes Towards the Redefinition of Culture*. New Haven.
- Valerio, Francesco (2017). "Coppa di Nestore". *Axon*, vol. 1, no. 1, p. 11-17.

Part històrica

- Aurell, Jaume et al. (2013). *Comprender el pasado. Una historia de la escritura y el pensamiento histórico*. Madrid.
- Balcells, Albert (coord.) (2004). *Història de la historiografia catalana*. Barcelona.
- Bianchi-Bandinelli, Ranuccio (1982). *Introducción a la arqueología como historia del arte antiguo*. Madrid.
- Burrow, John (2009). *Historia de las Historias de Heródoto al siglo XX*. Barcelona.
- Durrani, Nadia (2022). *A Brief History of Archaeology: Classical Times to Twenty-First Century*. New York / London.

- Fontana, Josep (1982). *Historia. Análisis del pasado y proyecto social*. Barcelona.
- Hernández de la Fuente, David (2023). *Prolegómenos a una Ciencia de la Antigüedad*. Madrid.
- Hernández Sandoica, Elena (2004). *Tendencias historiográficas actuales. Escribir historia hoy*. Madrid.
- Moradiellos, Enrique (2001). *Las caras de Clío. Una introducción a la Historia*. Madrid.
- Sánchez Marcos, Fernando (2012). *Las huellas del futuro. Historiografía y cultura histórica en el siglo XX*. Barcelona.
- Peiró, Ignacio (2013). *Historiadores en España*. Zaragoza.
- Renfrew, Colin, & Bahn, Paul C. (eds.) (2008). *Arqueología. Conceptos clave*. Madrid.
- Simón, Antoni (dir.) (2011). *Tendències de la historiografia catalana*. València.
- Vidal, Jordi (coord.) (2016). *Les Ciències de l'Antiguitat a Catalunya (= Afers 85)*. Catarroja.

Recursos digitals

1. Dictionaris

- Liddell & Scott (grec-anglès) <http://philolog.us/>
- Bally (grec-francès) https://www.lexilogos.com/grec_ancien_dictionnaire.htm
- Lewis & Short (llatí-anglès) <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/resolveform?redirect=true&lang=Latin>
- Gaffiot (llatí-francès) <http://www.lexilogos.com/latin/gaffiot.php>

2. Repositoris de fonts i enciclopèdies

- Perseus <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/>
- The Latin Library <http://www.thelatinlibrary.com/>
- Greek and Roman authors on Lacus Curtius <http://penelope.uchicago.edu/Thayer/E/Roman/Texts/home.html>
- The Internet Classics Archiv <http://classics.mit.edu/index.html>
- Daremberg-Saglio <https://dagr.univ-tlse2.fr/>
- Classics resources
http://clasicas.usal.es/portal_recursos/index.php?option=com_content&view=category&id=14:coltextos&Itemid=1
- ORACC: <https://oracc.museum.upenn.edu/projectlist.html>

3. Fonts

- Euclides <http://stel.ub.edu/filologiagrega/electra/euclides/index.htm>

Programari

Word o processador de textos equivalent, pdf (acrobat reader) i Power Point.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.

A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt